

*Антощук Андрій Олександрович,
викладач кафедри криміналістики та судової медицини
Національної академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук*

ПРОФІЛАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ СЛІДЧОГО ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВБИВСТВА МАТЕР'Ю СВОЄЇ НОВОНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ

Сьогодні в Україні через економічну та соціальну ситуацію спостерігається тенденція до збільшення вбивств новонароджених дітей. Пояснюється це рядом факторів суб'єктивного и об'єктивного характеру. Зокрема, до суб'єктивних факторів можна віднести неналежна процесуальна регламентація профілактичної діяльності, хоча і не випадково, що профілактична функція кримінального судочинства поряд з іншими завданнями була завжди об'єктивно обумовленою потребою суспільства.

В результаті нашого дослідження було встановлено, що зміст попередження вбивств новонароджених дітей полягає у наступних положеннях:

1. Кваліфікована профілактична робота неможлива без знання криміналістичної характеристики розслідуваних злочинів і тактичних прийомів проведення слідчих (розшукових) дій.

2. Об'єктом профілактики служать встановлення причин та умов, які сприяли вчиненню вказаних кримінальних правопорушень. Тому важливе значення в ході їх розслідування повинно надаватися виявлення цих обставин.

Якщо криміналістична характеристика розслідуваних злочинів і тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій досліджена належним чином, то питання про встановлення причин та умов, які сприяли вчиненню вказаних кримінальних правопорушень залишається відкритим. Пояснюється це тим, що сьогодні чинний Кримінальний процесуальний кодекс України (далі - КПК) не містить положень про обов'язок слідчого та прокурора встановлювати причини та умови, які сприяли вчиненню кримінальних правопорушень [1, с.282]. Це безперечно недолік. Таку ж думку підтримують й І. В. Павленко [2, с.384] та М. М. Сербін [3, с.190].

Саме тому з метою ефективної профілактики кримінальних правопорушень було б доцільно внести зміни у КПК України і передбачити обов'язок слідчого встановити причини кримінального правопорушення та умов, які сприяли його вчиненню. Такої ж думки і С. М. Смоков та А. А. Десятник [4, с.116-117].

У разі запровадження даної норми у КПК України по даній категорії профілактична діяльність слідчого повинна складатися із:

внесення подання у різні підприємства, установи, організації про усунення виявлених недоліків, пропонуючи в цих цілях конкретні заходи; вносити узагальнені уявлення за матеріалами декількох кримінальних проваджень; виступати в трудових колективах з бесідами і доповідями за матеріалами кримінальних справ;

вивчення спеціальної літератури, присвяченої попередженню вбивств новонароджених дітей і рекомендувати її громадянам при читанні лекцій, проведенні тематичних вечорів та ін.;

взаємодія із засобами масової інформації, виступи в пресі, по радіо, телебаченню з повідомленнями на правові теми, включаючи проблему поширення та попередження вбивств новонароджених дітей.

Список використаних джерел:

1. Сіренко О.В. Окремі питання слідчої профілактики злочинів / О.В.Сіренко // Реформування системи кримінальної юстиції в Україні: кримінально-правові, кримінально-процесуальні та криміналістичні проблеми: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 10-річчя Ірпінської фінансово-юридичної академії та 80-річчя з дня народження відомого вченого-криміналіста сучасності, доктора юридичних наук, професора Бахіна Володимира Петровича. - Ірпінь: Ірпінська фінансово-юридична академія, 2012. - С. 280-282.

2. Павленко І.В. Причини та умови вчинення злочину як предмет доказування в кримінальному провадженні / І.В.Павленко // Закарпатські правові читання. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів (25-27 квітня 2014 р., м. Ужгород) / Ужгородський національний університет; За заг. ред. В.І.Смоланки, М.В.Оніщука, Я.В.Лазура, О.Я.Рогача, І.М.Положина. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2014. - Т.2. - С.382- 384.

3. Сербін М.М. Профілактична діяльність слідчого при розслідуванні кримінальних правопорушень, вчинених засудженими в установах виконання покарань / М.М.Сербін // Правова держава: історія, сучасність та перспективи в умовах євроінтеграції: матеріали укр.-польськ. наук. - практ. конф. (Дніпропетровськ, 15 листоп. 2013 р.). - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. - С.189-190

4. Смоков С.М., Десятник А.А. Окремі питання запровадження профілактичної діяльності під час досудового розслідування [Електронний ресурс] // С.М. Смоков, А.А. Десятник // Вісник кримінального судочинства - № 1/2015- Режим доступу:

http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/1_2015_Smokov_Desyatnik.pdf